

Kommunal- og regionaldepartementet

Oslo, 15. november 2010

Norsk Innemiljøorganisasjons innspill til arbeidet med ny stortingsmelding om bygningspolitikken

Norsk Innemiljøorganisasjon (NiO) er en ideell forening av personer som arbeider med, eller interesserer seg for innemiljø, og arbeider for bedre innemiljø i norske bygg.

NiO anser det som meget positivt at kommunal- og regionaldepartementet inviterer aktuelle aktører til å komme med innspill til arbeidet med den nye stortingsmeldingen. Dette er et nødvendig og viktig arbeid, og NiO ønsker herved å bidra med innspill til dette arbeidet.

Vi må sikre at nye bygg har godt inneklime

Et godt inneklime er en viktig forutsetning for god helse, trivsel og produktivitet. Dårlig inneklime kan resultere i alvorlige helseplager for den enkelte, og de samfunnsøkonomiske kostnadene av dårlig inneklime i norske bygg er betydelige.

Spesielt sårbare er barn og voksne med astma- og allergisykdommer eller annen overfølsomhet. Astma forekommer nå hos ca. 20 % av barn og unge i Norge, og hos ca. 8 % av alle voksne. Nye forskningsresultater viser en ytterligere økning av forekomsten av astma- og allergisykdommer hos barn og ungdom. Nye funn viser dessuten at barneastma gir betydelig økt risiko for utvikling av KOLS i voksen alder, noe som forsterker alvoret.

Forskningsresultater viser at årsakene til økningen i disse sykdommene i stadig sterkere grad kan knyttes til miljøfaktorer, utendørs og i enda større grad innendørs. Dette betyr at vi i årene som kommer må ha økt fokus på å sikre et godt inneklime i norske bygg for å forebygge sykdom og for at de som allerede er syke ikke skal få økte helseplager.

Universell utforming er satt som krav til utforming av bygg i den nye Plan og bygningsloven, som gjelder fra 2010. NiO mener at tilrettelegging av godt inneklime er et helt sentralt element i denne sammenheng. Godt inneklime er nødvendig for beboere med en eller annen form for miljøhemming (astma, allergi eller annen overfølsomhet), samtidig som det er et gode for alle som bruker bygget.

I et folkehelseperspektiv er det derfor svært viktig at man har som uttalt mål å sikre godt inneklime i nybygg. Dette betyr at man ved prosjektering og planlegging av nybygg må sikre at det velges løsninger og materialer som i størst mulig grad legger til rette for at man kan opprettholde et godt inneklime gjennom hele byggets levetid. Eksempler her er bruk av lavemitterende materialer, materialer som er enkle å renholde i driftsfasen, gode

ventilasjonsløsninger, konstruksjoner og løsninger som minimaliserer risikoen for fukt-/muggsopp problematikk. Dette er dessverre ofte ikke tilfelle i dag.

NiO har stor forståelse for at energiøkonomisering blir en viktig faktor i fremtidens bygningspolitikk. Vi er imidlertid opptatt av at energiøkonomisering i driftsfasen ikke går ut over byggets inneklime.

Vi trenger mer kunnskap

NiO vil spesielt påpeke at kunnskapen om hva som er godt nok inneklime for normalbefolkningen og for sårbare grupper er mangelfull. NiO mener at det derfor er behov for å foreta systematisk kartlegging av inneklime i eksisterende og nye bygg, samt innehente informasjon om brukernes opplevelse av inneklime og eventuelle inneklime relaterte helseplager. Dette er helt avgjørende for at vi skal kunne ha kunnskap om hvordan utviklingen går med hensyn på inneklime i norske bygg, og få bedre kunnskap om hvilke bygningstekniske løsninger som gir godt inneklime og bidrar til god helse for brukeren.

Herunder mener vi at

- Det er stort behov for grunnleggende forskning på sammenhenger mellom inneklime (spesielt inneklimeeksponering) og helse (spesielt overfølsomhet).
- Betydningen for inneklime for sykefravær og produktivitet er ikke godt nok kjent. Man vet en del om den negative effekten (økning av sykefravær ved dårlig inneklime) men lite om effektene av forbedringer i inneklime. Her er det behov for mer forskning.
- Det er behov for å evaluere eksisterende og nye bygg med hensyn til inneklime, og ikke minst brukernes opplevelse av inneklime og eventuelle inneklime relaterte helseplager. Ett eksempel her er det økende antallet av bygninger med nærmest 100 % glassfasade – hvordan fungerer disse byggene for brukerne?
- Det er avgjørende at man involverer fagpersoner med medisinsk ekspertise i disse evalueringene. Det finnes fremragende norske forskningsmiljøer på bl.a. utvikling av astma- og allergisykdommer som bør involveres i denne type studier. Helsefaglige miljøer har i svært liten grad vært involvert i utformingen av lovverk, forskrifter og veiledere innen byggsektoren. Dette er svært uheldig med hensyn til å sikre at utviklingen går i ønsket retning med hensyn til helsevennlige bygg.
- Det er viktig at evalueringen av eksisterende og nye bygg ikke avsluttes kort tid etter at bygget tas i bruk. Bygninger utsettes for bruksendringer, skader (flomskader, overspenning, vannskader, m.m.), FDV-dokumentasjon kommer bort etc. Det er viktig å fange opp erfaringer med hvordan de valgte løsningene fungerer over tid, og hvordan brukerne reagerer etter lengre tids bruk. Det er viktig at en har en referansebase i ordinært bygde hus som en kan sammenligne nye bygg med.
- Det innhentes per i dag mye nyttig informasjon i forbindelse med Energimerkeordningen, tilstandsrapporter og takstrapper med mer. Denne informasjonen kan systematiseres og lagres, og opplysningene kan brukes til evaluering av nye og eksisterende bygg.

Vi trenger en helhetlig politikk

Det er viktig at man i arbeidet med stortingsmeldingen har som overordnet mål å bidra til helsevennlige bygg som er trygge for alle. Slik at de som allerede er syke skal få minst mulig helseplager ved å oppholde seg i byggene, og for å forebygge utvikling av ny sykdom. For å oppnå dette er det vesentlig at det ikke settes inn virkemidler på ett felt av bygningspolitikken som får uheldige utslag på andre, men at bygningspolitikken rettes inn mot samordnende mål, der helsevennlige, trygge bygg for alle er en vesentlig del.

Med vennlig hilsen

Norsk Innemiljøorganisasjon

Britt Ann Kåstad Høiskar

Styreleder

e-post: brittann@naaf.no